

DOMOWINA

WUSTAWKI

Domowina – Zwjazk Łužiskich Serbow z. t.

wobzamknjene dnja 05.04.2025 w Budyšinje

Art. 1

Mjeno, symbolika a sydło

- (1) Towarstwo rěka Domowina – Zwězk Łužyskich Serbow / Zwjazk Łužiskich Serbow / Bund Lausitzer Sorben (we wustawkach dale: Domowina). Wšitke rěčne wersije su runohódne a same za so płaciwe. Towarstwo je do registra towarstwow zapisane a wjedže přidawk “z. t.”.
- (2) Znamjo Domowiny pokazuje na čerwjonym pozadku tři slěborne lipowe łopješka, kotrež wurostuja ze zdónka z wosom korjenjemi.
Domowina wužiwa a škitu serbsku chorhoj módro-čerwjeno-bělu.
- (3) Towarstwo ma swoje sydło w Budyšinje.

Art. 2

Zaměry

- (1) Domowina je politisce njewotwisny a samostatny zwjazk Serbow a třěšny zwjazk serbskich towarstwow Delnjeje a Hornjeje Łužicy. Wona je zastupjerka zajimow serbskeho ludu a skutkuje předewšěm w serbskim sydlenkim teritoriju Kraja Braniborskeje a Swobodneho stata Sakskeje. Wona je w kontinuiće prawniska naslědnica Domowiny – Zwjazka Łužiskich Serbow. Domowina wuznawa so k swobodnemu demokratiskemu zakładnemu porjadej w Zwjazkowej republice Němskej.
- (2) Domowina
 - zasadźuje so za zachowanie a wuwijanje, spěchowanie a šěrjenje rěče, kultury a tradicijow serbskeho ludu, narodneho wědomja, zhromadnosće Serbow a zwjazanosću z domiznu,
 - zjednoča a podpěruje Serbow a serbske towarstwa w jich narodnym dźěle,
 - zastupuje zajimy Serbow w zjawnosći, napřečo parlamentam, institucijam a zarjadam na komunalnej, wokrjesnej, krajnej, zwjazkowej a mjezynarodnej runinje,
 - zasadźuje so za prawniske rjadowanie škitu a spěchowanja narodnych mjeńšin w Němskej a za dodžerženje wotpowědnych zakonskich postajenjow a mjezynarodnych dojednanjow,
 - spěchuje tolerancu a zrozumjenje mjez serbskim a němskim ludom a jeju runostajenje,

- wudžeržuje přećelske zwiski ze słowjanskimi ludami, z narodnymi mjeńšinami a mjezynarodnymi zjednoćenstwami narodnych mjeńšin a zastupuje solidarnje zhromadne zajimy.

Zakład zwoprawdženja jeje zaměrow tworitej program a dźěłowe směrnicy.
Domowina smě nošerstwo institucijow přewzać.

Art. 3

Powšitkownowužitnosć a srědki

- (1) Domowina skutkuje bjez dobytku. Wona ma bjez wuwzaća a njeposrědnje powšitkownowužitne zaměry w zmysle wotrězka "dawki znižowace zaměry" porjada wotedawkow. Zajimy Domowiny njejsu w přnim rjedže swójsko-hospodarske.
- (2) Srědki Domowiny wužiwa so jenož za spjelnenje we wustawkach zapisanych zaměrow. Nichtó nima prawo na lěpšiny přez nadměrnje wysoke zarunanja abo přez wudawki, kiž njejsu w zajimje towarstwa. Čłonojo-jednotliwcy njedóstanu ze srědkow Domowiny žane přiražki.
- (3) Předsyda a městopředsyda wukonjeja swoju funkciju zasadnje čestnohamtsce. Po potrebjce smě so w ramiku móžnosćow hospodarskeho položanja předsydy a městopředsydomaj na zakładze službnego zrěčenja abo přez pawšalu nałożena próca zarunać.
- (4) Wobchodne lěto je kalendariske lěto. Domowina financuje so hłownje přez pjenježne podpěry a přidžělenja, dochody ze zarjadowanjow, zběrkow a darow, poplatkow kaž tež přinoškow jednotliwcow a čłonskich towarstwow. Financny porjad Domowiny rjaduje wužiwanje pjenježnych srědkow. Wón njeje dźěl wustawkow.

Art. 4

Čłonstwo

- (1) Čłonojo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, prawokmane a njeprawokmane serbske towarstwa, župy, zjednoćenstwa, drustwa a zhromadženstwa (dale: čłonske towarstwo), kotraž wustawki Domowiny připóznawaja. Z přirodnym čłonom Domowiny je každy sobustaw Domowiny přisłušacych towarstwow.
- (2) Towarstwa a přirodne wosoby zapodaja Domowiny swoju próstwu wo přistup pisomnje. Towarstwa maja swoje wustawki próstwje připožić. Zwjazkowe předsydstwo přiwozmjě towarstwo nachwilnje a doskónčnje rozsudži hłowna zhromadźizna. Wo próstwje jednotliwca rozsudži zwjazkowe předsydstwo.
- (3) Towarstwa Serbow zwonka Łužicy a we wukraju resp. towarstwa přećelow Serbow smědža jako asociěrowani čłonojo přistupić. Formy zhromadneho skutkowanja rjaduja dojednanja, kotraž sej přihłosowanje zwjazkoweho předsydstwa žadaja.
- (4) Spěchowacy čłonojo Domowiny móža być přirodne a juristiske wosoby, kiž skutkowanje Domowiny spěchuja. Woni njejsu čłonojo Domowiny w zmysle porjada wotedawkow a nimaja žane hłosowanske prawo.
- (5) Čestni čłonojo Domowiny móža być zaslužbni tu- a wukrajni spěchowarjo Domowiny abo serbskeho ludu. Spožčenje čestneho čłonstwa rjaduje porjad, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow.

(6) Člonstwo skónči so

- z pisomnym wupowědženjom člonskeho towarstwa resp. člona samoho napřečo zwjazkowemu předsydstwu,
- z rozpušćenjom člonskeho towarstwa,
- z próstwu wo zwěšćenje insolwency člonskeho towarstwa,
- ze smjerću přirodneje wosoby abo
- z jeje wuzamknjenjom při hrubym škodowanju Domowiny.

Art. 5 **Župy**

- (1) Župy su na region wjazane člonske towarstwa Domowiny. Wone zastupuja narodne zajimy Serbow swojeho teritorija před zjawnymi zarjadami a gremijemi.
- (2) Župy jednoća, koordinuja a spěchuja narodne skutkowanje w župnym teritoriju a prócuja so wo wzajomne džěło ze specifiskimi towarstwami.
- (3) Župy wutworja so z Domowinskich skupin, towarstwow, zjednoćenstwow a jednotliwcow. Njeprawokmane towarstwa a skupiny džělaja po wobsahu a finacielnje samostatnje a w swójskej zamołwitosći na zakładže tutych wustawkow a dalšich porjadow Domowiny, kotraž njejsu z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 6 **Specifiske towarstwa**

- (1) Specifiske towarstwa skutkuja nadregionalnje. Wone přewozmu we wobłuku Domowiny specifiske nadawki a prócuja so wo wzajomne džěło ze župami.
- (2) Wosoby-jednotliwcy zwonka sydlenkeho ruma Serbow, kotřiž njejsu z člonom jedneje župy abo Domowiny přisłušaceho towarstwa, móža "Zjednoćenstwo přirodnych člonow Domowiny" wutworić.

Art. 7 **Organy**

- (1) Naležnosće Domowiny rjaduja hłowna zhromadźizna, k zastupowanju woprawnjene předsydstwo, zwjazkowe předsydstwo, prezidij, rewizijny a změrcowski wuběrk. Čłonojo towarstwoweho organa njemóža pola Domowiny přistajeni być.
- (2) Organy Domowiny džělaja po swojim jednanskim porjedže. Jednanske porjady organow Domowiny njejsu z wobstatkom tutych wustawkow. Jednanska řeč je serbsčina. Woprawnjene wuwzaća su móžne.
- (3) Zhromadźizny přewjedu so pak realnje, po elektroniskim puću (na přikład přez telefon abo widejowu konferencu) abo w měšanej formje z přitomnymi kaž tež z wobdžělnikami přez widejowu konferencu, druhe medije abo telefon. Wobdžělenje na widejowej konferency, přez druhe medije abo telefon je jenož z legitimaciskimi a přistupnymi datami móžne, kotraž za wotpowědnu zhromadźiznu płaća. Daty so we wosebitej mejlce sčasom do zhromadźizny sposrědkuja.
- (4) Wolene organy su wobzamknjenjakmane, hdyž je wjace hač połojca člonow wotpowědneho organa přitomna. K wothłosowanju stejacy namjet je přiwzaty, hdyž je wjetšina přitomnych hłosakmanych za namjet hłosowała, dalokož njeje we wustawkach

ničo hinak postajene. Za wobzamknjenje po pisomnym puću dyrbi so znajmjeńša položca čłonow wobzamkowaceho organa na wothłosowanju wobdźělić.

Art. 8

Hłowna zhromadźizna

- (1) Najwyši organ Domowiny je hlowna zhromadźizna, kotraž so kóždy druhe lěto schadźuje. Zwjazkowe předsydstwo zwoła hlownu zhromadźiznu znajmjeńša 3 měsacy do toho a namjetuje dnjowy porjad.
- (2) Čłonojo zwjazkowego předsydstwa a dalši delegowani čłonojo čłonskich towarstwow tworja hlownu zhromadźiznu. Kluč delegatow postaji zwjazkowe předsydstwo. Delegaća dóstanu pisomne přeprošenje z nachwilnym dnjowym porjadom znajmjeńša tři njedźele do hlowneje zhromadźizny.
- (3) Čłonojo rewizijnego a změrcowskeho wuběrka maja prawo, so na hlownej zhromadźiznje z poradźowacym hlasom wobdźělić, jeli njejsu hižo z delegatom.
- (4) Čłonojo Serbskeju radow při krajnymaj sejmomaj Braniborskeje a Sakskeje, serbscy čłonojo Mjeńšinoweje rady kaž tež serbscy čłonojo rady Załožby za serbski lud maja prawo, so z poradźowacym hlasom na hlownej zhromadźiznje wobdźělić.
- (5) Hlowna zhromadźizna bilancuje dwulětnu džělawosć a konkretizuje džělowe směrnicy. Wosebje pak
 - přijimuje a schwali rozprawu zwjazkowego předsydstwa wo skutkowanju Domowiny za polěpšenje položnja serbskeho ludu a zwoprawdźenju nadawkow džělowych směnicow,
 - přijimuje a schwali dwulětnu financnu rozprawu,
 - přijimuje rozprawje rewizijnego a změrcowskeho wuběrka,
 - diskutuje a rozsudži zasadne strategiske prašenja narodneho džěla,
 - schwali wólbny porjad, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow,
 - schwali porjad za spožčenje čestneho čłonstwa, kiž njeje z wobstatkom tutych wustawkow,
 - rozsudži wo wysokosći přinoškow čłonow a
 - wobzamkne program a džělowe směrnicy Domowiny.

Hlowna zhromadźizna wobzamkne z třomi štwórcinami wšitkich přitomnych hlasakmanych wo wuzamknjenju čłona z Domowiny po art. 4 wotrězk 6. Změny wustawkow wobzamkne hlowna zhromadźizna Domowiny z dwěmaj třěćinomaj přitomnych hlasakmanych delegatow.

- (6) Kóždy štwórtle lěto je hlowna zhromadźizna zdobom wólbna zhromadźizna. Přidatnje delegaća na tutej zhromadźiznje dotalne zwjazkowe předsydstwo wuwjazaja a předsydu kaž tež městopředsydow, dalšich čłonow zwjazkowego předsydstwa a čłonow rewizijnego a změrcowskeho wuběrka wola. Při wólbach předsydy a městopředsydow ma so wobkedźbować, zo stej Delnja a Hornja Łužica zastupjenej.
- (7) Wo wobzamknjenjach hlowneje zhromadźizny zhotowi so protokol, kotryž mataj nawoda zhromadźizny a protokolant podpisać.
- (8) Hlowna zhromadźizna je zjawna. Wuwzaća wobzamkne hlowna zhromadźizna.
- (9) Wurjadnu hlownu zhromadźiznu zwoła zwjazkowe předsydstwo abo předsyda na próstwu znajmjeńša třěćiny čłonskich towarstwow. Wona ma so w běhu třoch měsacow přewjesć.

Art. 9

Zwjazkowe předsydstwo Domowiny

- (1) Zwjazkowe předsydstwo ma hač do 30 člonow. Předsyda a městopředsyda su člonoj zwjazkowego předsydstwa. Kóžde člonske towarstwo ma njewotwisnje wot ličby člonow prawo na jedyn mandat w zwjazkowym předsydstwje. Zbytne mandaty so wotpowědnje wobzamknjenja hłownje zhromadźizny proporcionalnje wulkosći člonskich towarstwow na tute rozdźěla. Wólbna doba traje štyri lěta.
- (2) Hłowny jednaćel a jednaćel wobdźělita so z poradźowacym hłosom na posedženjach zwjazkowego předsydstwa. Předsyda rewizijnego wuběrka kaž tež předsyda změrcowskeho wuběrka mataj prawo, so z poradźowacym hłosom na wuradźowanjach wobdźeleć.
- (3) Wo wotwołanju člona zwjazkowego předsydstwa rozsudži po doporučanju změrcowskeho wuběrka na namjet zwjazkowego předsydstwa hłowna zhromadźizna. Wo přikazanim nachwilnym wotpočowanju člona rozsudži na zakładze doporučanja změrcowskeho wuběrka zwjazkowe předsydstwo; do toho wobchowa potrjecheny swoje člonske prawa.
- (4) Wo přiwzaću nachwilneho złoženja wólbnej funkcije na zakładze podaća swójskeje wole rozsudži zwjazkowe předsydstwo.
- (5) Zwjazkowe předsydstwo
 - rozsudža wo prašenjach běžneho dźěla Domowiny mjez hłownymaj zhromadźiznomaj,
 - postaja čezišća dźělawasće a rjaduje zawjazowace zamołwitosće za zwoprawdženje nadawkow,
 - přijimuje prawidłownje rozprawy předsydy a prezidija Domowiny,
 - postaja zamołwitosće a nadawki prezidija,
 - rjaduje wobsydstwo a financy Domowiny,
 - přijimuje a schwali financne a hospodarske plany a rozprawy,
 - wutwori dźělowe wuběrki,
 - postaja čezišća dźělawasće zarjada a wotrjadow a přijimuje wšě rozprawy wo dźělawasći,
 - rozsudži nachwilnje wo nošerstwach institucijow,
 - powoła a wotwoła resp. nominuje zastupjerjow Serbow do/z gremijow a přijimuje prawidłownje rozprawy wo jich dźělawasći,
 - wobzamkne dźělowe porjady zarjada a jeho wotrjadow,
 - powoła a wotwoła hłowneho jednaćela a jednaćela Domowiny,
 - wobzamkne wuznamjenjenske porjady Domowiny, kiž njejsu z wobstatkom tutych wustawkow,
 - woli člonow mytowanskeho wuběrka a
 - rozsudži wo plaćenju narunanja po art. 3 wotrězk 3 kaž tež wo wobsahu a wuměňenjach zřećenja.
- (6) Zwjazkowe předsydstwo schadźuje so prawidłownje, znajmjeńša štyri króć wob lěto. Po žadanju znajmjeńša štwórciny člonow zwjazkowego předsydstwa, třoch towarstwow abo prezidija ma so wurjadne posedženje zwolać a w běhu dweju tydženjow přewjesć.
- (7) Zwjazkowe předsydstwo dźěla po jednanskim porjedze, kiž sej wone postaji. Wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa su zjawne. Wuwzaća zwjazkowe předsydstwo wobzamkne. Jednanski porjad zwjazkowego předsydstwa njeje z wobstatkom tutych wustawkow.

Art. 10

Prezidij

- (1) Do prezidija slušeja předsyda, městopředsydaj a hač do dwaj dalšej člonaj zwjazkowego předsydstwa, kotrejuž na namjet předsydy zwjazkowe předsydstwo powoła. Wo wotwołanju wotpowědneju člonow rozsudži zwjazkowe předsydstwo.
- (2) Prezidij schadźuje so prawidłownje, znajmjeńša džesać króć wob lěto. Jednanski porjad prezidija schwali zwjazkowe předsydstwo.
- (3) Prezidij poradźuje předsydu a přihotuje posedženja zwjazkowego předsydstwa. Dalše nadawki přiděla zwjazkowe předsydstwo.

Art. 11

Předsyda a městopředsydaj

- (1) Předsyda a městopředsydaj reprezentuja Domowinu w zjawnosći. Městopředsydaj podpěrujetaj dźěło předsydy a zastupujetaj jeho w padže njepřitomnosće.
- (2) Předsyda
 - koordinuje a nawjeduje zwoprawdženje programa Domowiny, dźělowych směnicow, wobzamknjenjow hłowneje zhromadźizny a zwjazkowego předsydstwa z pomocu zarjada,
 - zwoła a nawjeduje wuradźowanja zwjazkowego předsydstwa a prezidija,
 - zwoła a nawjeduje znajmjeńša jónu wob lěto wuradźowanje z nawodami serbskich institucijow,
 - zwoła a nawjeduje znajmjeńša jónu wob lěto wuradźowanje z předsydami člonskich towarstwow. Po žadanju znajmjeńša połojcy předsydow wšěch člonskich towarstwow zwoła wón wurjadne posedženje.
 - přewjedže prawidłownu koordinaciju z hłownym jednaćelom,
 - sposrědkuje hłownemu jednaćelej nadawki z wobzamknjenjow wolenych organow Domowiny a kontroluje spjelnjenje,
 - skutkuje jako bjezposrědni předstajeny hłowneho jednaćela Domowiny.

Art. 12

K zastupowanju woprawnjene předsydstwo

- (1) Do předsydstwa, kotrež je k zastupowanju woprawnjene w zmysle § 26 Byrgarskeho zakonika, slušeja předsyda, hłowny jednaćel, jednaćel a w datym padže dalši člonojo, kotrychž zwjazkowe předsydstwo powoła. Kóždy z nich ma prawo, Domowinu juristisce samostatnje zastupować.
- (2) Předsydu powołuje hłowna zhromadźizna. Hłowneho jednaćela a jednaćela powołuje zwjazkowe předsydstwo.
- (3) Zwjazkowe předsydstwo móže wosebitych zastupjerjow w zmysle § 30 Byrgarskeho zakonika powołać.

Art. 13

Rewizijny wuběrk

- (1) Rewizijny wuběrk ma znajmjeńša 3 do 5 člonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Rewizijny wuběrk woli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wotwołanje člona rewizijnego wuběrka so wotpowědnje artiklej 9 wotrězk 3 přewjedže.
- (2) Rewizijny wuběrk přepruwuje prawidlownje, znajmjeńša lětnje jónu wužiwanje wobsydstwa a financow Domowiny kaž tež jich porjadne knihowanje. Rewizijny wuběrk předpožehi rozprawu hłownej zhromadźiznje.

Art. 14

Změrcowski wuběrk

- (1) Změrcowski wuběrk ma znajmjeńša 3 do 5 člonow a woli so na wólbnej hłownej zhromadźiznje. Čłonojo zwjazkowego předsydstwa abo druhich organow Domowiny njemóža być z čłonom změrcowskeho wuběrka. Změrcowski wuběrk woli swojeho předsydu ze swojich rjadow. Wotwołanje člona změrcowskeho wuběrka so wotpowědnje artiklej 9 dypk 3 přewjedže.
- (2) Změrcowski wuběrk přepruwuje na próstwu organa Domowiny, čłonskeho towarstwa abo jednotliwego člona konfliktne pady w džělawosći Domowiny, zranjenja programa, wustawkow kaž tež wobzamknjenja hłowneje zhromadźizny abo zwjazkowego předsydstwa.
- (3) Změrcowski wuběrk předpožehi hłownej zhromadźiznje resp. zwjazkowemu předsydstwu namjet za změrowanje konflikta.

Art. 15

Domowinski zarjad

- (1) Zarjad Domowiny rjaduje po wothłosowanju z předsydu zwoprawdženje wobzamknjenjow hłowneje zhromadźizny a zwjazkowego předsydstwa a podpěra džělo čłonskich towarstwow na zakładze zrěčenjow.
- (2) Zestawu a nadawki zarjada rjaduja džělowe porjady. Džělowe porjady njejsu wobstatk tutech wustawkow.
- (3) Hłowny jednaćel nawjeduje Domowinski zarjad a jeho wotrjady. Jeli njeje hłowny jednaćel přitomny, zastupuje jeho jednaćel.
- (4) Hłowny jednaćel a jednaćel powołataj so na dobu 7 lět wot zwjazkowego předsydstwa. Jedyn wot wobeju ma swoje džělowe městno w Delnjeje Łužicy a nawjeduje tamny zarjad Domowiny.

Art. 16

Rozpušćenje towarstwa

- (1) Rozpušćenje Domowiny móže jenož k tutomu zaměrej zwołana hłowna zhromadźizna ze znajmjeńša třemi štwórcinami hłosow delegatow wobzamknyć.
- (2) Rozpušći-li abo zběhnje-li so Domowina abo wotpadnje-li dawki znižowacy zaměr Domowiny, přeńdže jeje zamóženje na juristisku wosobu zjawneho prawa abo druhu korporaciju, kotraž ma dawki znižowace zaměry. Zamóženje dyrbi so za zachowanje a

wuwiwanje serbskeje rěče a kultury wužiwać. Serbski dom w Budyšinje přěndže do wobsydstwa Maćicy Serbskeje z. t. resp. jeje naslědnicy, kotraž ma powšitkownowužitne towarstwo być. Wona dyrbi dom w zmysle art. 2 wotrězk 2 tutych wustawkow za spěchowanje serbskeje rěče a kultury kaž tež serbskeho towarstwoweho žiwjenja wužiwać.

Za lěpšu čitajomnosć so runočasne mjenowanje muskeje, žónskeje a diwersneje formy (m / ž / d) njewužiwa. Wšitke pomjenowanja funkcijow płaća runohódnje za wšitke splahi.